

Långsiktigt stöd till det civila samhället - Ds 2018:13

Sammanfattning (SKL:s sammanfattande ställningstaganden)

SKL ställer sig bakom utredningens syfte att statliga bidrag till det civila samhällets organisationer ska bli mer långsiktiga, förutsägbara och enhetliga.

SKL anser att grundfinansiering är viktig att utveckla och konstaterar att frågan om förutsägbarhet och långsiktighet i finansieringen av civilsamhället är ett gemensamt ansvar för stat, landsting/regioner och kommuner.

SKL anser att det är centralt att utveckla dialogen med civilsamhället om det offentliga förutsättningar respektive civilsamhällets behov av finansiering.

SKL anser att förutsättningen för att en helhetssyn i bidragsgivning ska kunna utvecklas, krävs det en förbättrad dialog mellan staten, SKL och dess medlemmar.

SKL anser att frågan om långsiktighet i beställningsbemyndigande även bör utredas för kommunal och regional nivå.

SKL anser att bidragsgivning på lokal och regional nivå bör spegla de behov och förutsättningar som finns i den enskilde kommunen, landstinget eller regionen och det lokala/regionala civilsamhället.

SKL anser att förenklingar avseende statens bidragsgivning, ansöknings- och återrapporteringsförfarande är angeläget.

SKL anser att föreslagna förändringar indirekt påverkar bidragsgivningen i kommuner, regioner och landsting.

Sveriges Kommuner och Landstings synpunkter

3.1 Organisationernas roll

SKL ställer sig bakom utredningens syfte att statliga bidrag till det civila samhällets organisationer ska bli mer långsiktiga, förutsägbara och enhetliga.

SKL anser att grundfinansiering är viktig att utveckla och konstaterar att frågan om förutsägbarhet och långsiktighet i finansieringen av civilsamhället är ett gemensamt ansvar för stat, landsting/regioner och kommuner.

SKL anser att det är centralt att utveckla dialogen med civilsamhället om det offentliga förutsättningar, respektive civilsamhällets behov av finansiering.

Ert dnr:

Det är angeläget att det civila samhället kan fortsätta och stärkas i sin roll som röst i det demokratiska samtalet och i rollen att bidra till nya perspektiv och lösningar i samhällets välfärd och utveckling. För skapa rum för flexibilitet och förändring och samtidigt upprätthålla en balans i mellan grundfinansiering, verksamhetsstöd och utvecklingsåtgärder för civilsamhällets organisationer anser SKL att det är centralt att utveckla dialogen med civilsamhället. SKL vill här lyfta fram erfarenheten från ett stort antal kommuner, landsting och regioner där regelbunden dialog, överenskommelser och andra samverkansmodeller med civilsamhället skapar grunden för tillitsfulla relationer och där frågor kring finansiering kan hanteras på ett ömsesidigt och respektfullt sätt.

4.1.10 Statliga och kommunala bidrag

SKL anser att förutsättningen för att en helhetssyn i bidragsgivning ska kunna utvecklas, krävs det en förbättrad dialog mellan staten, SKL och dess medlemmar.

Skrivelsen presenterar i vissa avseenden en allt för grund analys då utredningen varken intervjuat eller haft kontakt med SKL eller med våra medlemmar; kommuner, landsting och regioner.

I departementsskrivelsen. s. 35 uttrycks att: *”En del organisationer har möjlighet att söka bidrag från såväl staten som landsting och/eller kommuner för sin verksamhet. Här gäller det att staten och övriga bidragsgivare ser till helheten för organisationerna”*

Ett annat perspektiv som SKL vill lyfta fram i att långsiktigt hållbar finansiering behöver utvecklas i samarbete mellan stat, landsting/regioner och kommuner, är för den svenska idrotten. Det är på den lokala nivån som idrotten utövas och de lokala förutsättningarna är avgörande för om idrott verkligen blir den kraft den har potential att vara. (Idrottspolitiskt positionspaper, SKL 2011) Bidragsgivningen är dock i praktiken ett gemensamt ansvar för att de tre nivåerna och kommuner, regioner och landsting påverkas starkt av hur staten väljer att hantera sin bidragsgivning.

10.2 Bemyndigande

Utredningens bedömning: *Huvudinriktningen vid hanteringen av statens bidrag till det civila samhället bör vara att berört departement äskar ett minst tvåårigt beställningsbemyndigande för berörda anslag.*

SKL anser att frågan om långsiktighet i beställningsbemyndigande även bör utredas för kommunal och regional nivå.

Om beslut fattas att civila samhällets organisationer ges möjlighet till minst tvååriga anslag från staten, behöver frågan även utredas för regioner, landsting och kommuner.

Ert dnr:

Detta för att helhetstänkande ska kunna ge ökad förutsägbarhet och långsiktigt utvecklingsarbete i civilsamhället.

10.3.2 Mer enhetliga förordningar, särskilt för organisationsbidrag

Utredningens bedömning: När ändringar i befintliga bidragsförordningar eller nya förordningar beslutas bör det eftersträvas att förordningarna utformas på ett enhetligt sätt. Det bör särskilt gälla för organisationsbidrag.

SKL anser att bidragsgivning på lokal och regional nivå bör spegla de behov och förutsättningar som finns i den enskilde kommunen, landstinget eller regionen och det lokala/regionala civilsamhället.

Utredningens bedömning att utvecklingen bör gå mot ökad enhetlighet i kriterier för bidrag, kan i förlängningen innebära att kraven på att kommuners, regioners och landstingens bidragskriterier likriktas för att efterlikna de statliga bidragen. SKL menar att det är viktigt att tillse att det även fortsättningsvis skall finnas utrymme för skillnader utifrån lokala och regionala behov (t.ex. lokalbidrag).

10.3.3 Ansökningsförfarandet och återrapporteringen

Utredningens bedömning: De myndigheter som betalar ut bidrag till organisationer i det civila samhället bör se över de regler som gäller ansökan och återrapportering för att, om möjligt, underlätta administrationen för de organisationer som berörs. I översynen bör även möjligheterna till digitalisering beaktas.

SKL anser att förenklingar avseende statens bidragsgivning, ansöknings- och återrapporteringsförfarande är angeläget.

Ett exempel där detta ger konsekvenser för regioner och landsting är bidragen inom ramen för den s.k. kultursamverkansmodellen som Statskontoret nyligen granskat (Uppföljnings- och utvärderingssystemet av kultursamverkansmodellen – en översyn 2018:15)

11.2 Övriga konsekvenser

SKL anser att föreslagna förändringar indirekt påverkar bidragsgivningen i kommuner, regioner och landsting.

I avsnittet om konsekvenser står det att ”bedömningarna i promemorian påverkar inte den kommunala självstyrelsen” Till detta förmenande har SKL invändningar.

SKL anser att ovan framförda synpunkter med all tydlighet visar att införandet av föreslagna förändringar indirekt påverkar bidragsgivningen i kommuner, regioner och landsting. Påverkan på den lokala självstyrelsen sker eftersom finansieringen av

Ert dnr:

civilsamhället ofta är ett tredelat ansvar mellan lokal, regional och nationell nivå. En kontinuerlig dialog mellan stat, region, landsting och kommun tillsammans med civilsamhället kring dessa frågor bör därför införas.

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Micko